

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

BESCHRIJVING

DER

GEBEURTENISSEN,

VOORGEVALLEN TE

A N T W E R P E N ,

SINDS DEN OPSTAND IN BELGIË, TOT
DEN GLORIERIJKEN GEËINDIGDEN

TIENDAAGSCHEN STRIJD.

KOMENDE HIERIN VOOR :

*Het Bombardement,
de edele Zelfsopoffering van*

J. G. J. VAN SPEYK,

EN HET HELDHAFTIG GEDRAG VAN

H. VAN LEUVEN.

*Benevens eene Korte Beschrijving van
Antwerpen, in vroegere dagen.*

~~~~~
Verkrijgbaar, bij

A. FETERIS,

Vijzelstraat bij de Munt,
No. 2.

A. PIETERSE,

Warmoesstraat bij de Nie-
zel, No. 83.

*Winkeliers in Spiegels, Prenten en Vergulde Lijsten.
Te AMSTERDAM.*

---

*Wel hem, die 't Vaderland meer dan zich zelv' bemint,
In 't sneuveln voor haar eer een zuivre wellust vindt,
Die niet met woest getier, onvruchtbre taal of loosheid,
Dien achtbren naam misbruikt, tot dekking van zijn boosheid;
Maar die door daden toont, terwijl de noodstorm brult,
Dat hij zijn pligten kent, dat hij zijn pligt vervult!
Gelijk een diamant zijn stralen schiet in 't duister,
Schijnt ook altoos zijn roem met onverdoofbren luister.*

HELMERS,
De Hollandsche Natie.

E 511318227

— — — — —

Gewigtige punten in de geschiedenis van ons tijdvak, zoowel als die in de geschiedrollen van ons Vaderland, zijn zekerlijk de gewigtige daadzaken en manmoedige kloeke bedrijven, dewelke in- en voor *Antwerpen* zijn voorgevallen. Het voorthollende oproer, in *Brussel* begonnen, tegen het vaderlijk gezag van onzen waardigen en innig geliefden Vorst, en verder voortgedrongen door het geheele ontrouwe en ondankbare *België*, had *Antwerpen* tot eene der laatste steden doen blijven; die getrouwheid betoonden aan *Nederland*. Doch ook hier drong het geweld met zijne snoode bedrijven binnen; het woedend en opgewonde graauw verschopten ook hier alle orde en gerechtigheid, en de bedriegelijke taal der Antwerpenaren, die steeds voorgaven, buiten de afscheiding te willen blijven, hetwelk door duizende teekenaars in een Adres aan onzen Koning bevestigd werd, waren niet in staat het oproer te betengelen, dat zij ook, al spoedig hunne hulde bragten. Doch geheel anders was de uitkomst der verwachting van de ontrouwe Belgen, en hunne Briganten (Roovers). Hetgeen zij hadden zien gebeuren met *Namen*, *Mons* en andere steden, dat, bij verjaging der Koninklijke troepen naar de citadellen, ook deze spoedig, door afval der militiëns, moesten kapituleeren; zoo ook wel de citadel van *Antwerpen*, zoude overgegeven worden; echter dit viel geheel buiten hunne rekening, daar onze echte Vaderlandsche CHASSÉ hier enkel getrouwe Hollanders tot verdediging bij zich had, die hun ook al spoedig toonden, dat de Hollanders geene verachting kunnen dulden. Toen de Antwerpsche kooplieden aan onzen held CHASSÉ eenig uitstel verzochten, met het in staat van beleg stellen der stad, was zijn antwoord aan hun: « Mijne Heeren! Ik heb geene

« kennis van beurs- of handelszaken , doch ik weet ;
 « hoe ik als Generaal handelen moet ; ik bezit stand-
 « vastigheid genoeg , om vol te houden , en moed ,
 « om mij voor mijnen Koning op te offeren . » En
 dit heeft hij getoond . Spoedig moesten zij den donder
 der regtvaardigheid ondervinden , die hunne stad zoo duur
 te staan kwam , doch die hen ook hunne snorkende
 taal weldra een toon lager leerde spreken . De ver-
 achtelijke **KESSELS** durfde voorwaarden voorstellen ;
 als : ontruiming van het kasteel , met nederlegging der
 wapenen op het glazis , door de soldaten ; met bepa-
 ling , dat dit des middags ten vier uren moest vol-
 bracht zijn , of anders niet . Waarop dadelijk door
CHASSÉ geantwoord werd : « Ik verklaar u , dat ik
 « de vernederende voorwaarden , die gij mij durft
 « voorstellen , niet aanneem ; dat ik de vesting , waar-
 « van mij het bevel is toevertrouwd , tot het aller-
 « uiterste zal trachten te verdedigen , en dat ik nooit
 « eenige voorwaarde zal aannemen , waardoor mijn
 « eer , die tot nog toe zonder den minsten smet is ge-
 « bleven , zoude bezoedeld worden . » Niet voldaan
 met dit antwoord , begonnen zij dadelijk een schip
 met wapenen te plunderen ; doch hetwelk hen spoed-
 dig , door eene gewapende Barkas , verder belet werd .

Den 27sten October 1830 , dien zoo gedenkwaardig-
 en dag in de jaarboeken van *Nederland* , waarop
 valscheid en ontrouw , hunne geregte straf zoo
 duchtig ontvingen , en waarop *Hollands* naam weér
 een deel van zijnen ouden luister terug erlangde ;
 durfde het vermeten volk , op de kade aan de *Schel-
 de* , hunne trotscheid zoo verre drijven , van aan-
 houdend op de schepen van *Hollands* bodem met ge-
 schut en klein geweer los te branden . Van onze
 vloot had men deze beweging , toen zij aan het op-
 werpen der batterijen werkzaam waren , gezien , en ,
 zoo als daarna bleek , slechts eene gunstige gelegen-
 heid afgewacht , om de stukken op eene groote massa
 te kunnen rigten . Toen nu de muitelingen ineenge-
 drongen en opeengestapeld stonden , en hunnen aanval
 op

op de vloot aanvingen, braakten plotseling een aantal stukken, van het grofste kaliber, dood en verwoesting in deze ongeredderde hoop. Gansche hoopen dezer benden stortten over elkander, en in weinige oogenblikken was de kaai geheel schoon/geveegd, van allen, die hunne beenen nog ten dienste hadden; doch een groot getal bleef op elkander gestapeld op de kade liggen. Op dezen oogenblik werd de zwarte vlag in het kasteel opgestoken, en ontving de vloot het teeken, om met het bombardement eenen aanvang te maken; en van dien oogenblik bulderden honderde stukken geschut, waaronder een aantal zesendertigponders. In weinige uren was het Dok en dezelfs omstreken vernield; stond het Arsenaal in den brand, en lagen de huizen langs de kaaijen in eene puinhoop veranderd.

Van het kasteel was ook spoedig het blok huizen, van de *Kloosterstraat* tot aan de *Schelde*, geheel in puin verkeerd, terwijl de stad in verschillende wijken werd in den brand geschoten. Het Constructie-magazijn was opgepropt met munitingen, alzoo men zich daar voor het kanonvuur trachtte te bergen; zoodra men dit van het kasteel bemerkte, is er hevig op dit Etablissement geschoten, zoodat de munitingen, aldaar een verschrikkelijk verlies aan dooden en gekwetsten hebben gehad. Door het bombardement is het genoemde magazijn geheel vernietigd, het *Entrepôt*, en de halve *Kloosterstraat*, aan die zijde, is geheel afgebrand, de *Leepel-* en *Predikheeren-straten* zijn bijna in asch en puin verkeerd, en van het Arsenaal tot aan de Munt toe, zijn de huizen zoo bouwvallig geschoten, dat dezelve den dreun van het kanonvuur niet meer kunnen uithouden. Zoo wreekt zich de langgesarde leeuw, wanneer men zijne rust wil storen, wee hen, die hem andermaal durven aanvallen.

Als een uitstekend bewijs van *Hollands* trouw, tegen de valscheid der Belgen, dient aangemerkt te worden, dat, toen het een Bataillon van de zevende

afdeeling gelukt was nog in tijds buiten *Antwerpen* te geraken, konden zij gemakkelijk hunne togt naar *Breda* verder bewerkstelligen, echter het hevig vuren hunner kameraden hoorende, werd hun door hunnen bevelhebber gevraagd, of zij hem wilde volgen, om weder in de stad terug te keeren, en hunne krijgsmakkers in hunne terugtogt naar het kasteel, behulpzaam te zijn? Met algemeen gejuich werd dit voorstel aangenomen, en zij, die veilig waren, vlogen als het ware, weder terug, om met hunne makkers te sterven, of hunne aftogt te helpen bevorderen. Hiertegen komt het valsche gedrag der Belgen in een hatelijk licht voor. Onze troepen hadden bij overeenkomst, met hen, eene vrije aftogt naar het Kasteel bedongen. Dan hoe gedroegen zich die valschaards? Zelfs de zoogenaamde fatsoenlijkste klasse, met jagtgeweeren gewapend, vervolgde hen, tegen de gemaakte schikking aan, en schoten aanhoudend op onze troepen. Het was dus niet alleen het laagste gepeupel, dat de eerste hand gelegd heeft aan het verbreken der overeenkomst, maar ook de meer beschaafde klasse toonde zich gelijk aan domheid, onbeschaafdheid en valsche gedragingen, en al de onheilen, die over *Antwerpen* gekomen zijn, heeft het dus aan zich zelf te wijten.

Hoe geheel was nu de snorkende taal, de trotsche en stoute voorstellen, van hunne opperhoofden verdwenen! Al wat de grijze held *CHASSÉ* hen nu voorschreef, moesten zij goedkeuren, wilde zij geenen vernieuwden aanval weder bezuren. Geen Citadel overgeven, dan op last des konings: wel in den voorgestelden wapenstilstand bewilligen; mits: dat door hen alle werken tot aanval of verdediging zouden ophouden; dat geen gewapend man zich in den omtrek van het Kasteel mogt vertoonen; dat men hoegenaamd geene vijandelijkheden tegen Z. M. Eskaders op de *Schelde* plegen; en dat men de levensmiddelen uit het geplunderde magazijn, staande den wapenstilstand geplun-

plunderd, terug geven. En zoo ontvingen zij wetten,
die een dag vroeger zich meester waanden.

Waardige Vaderlandsche held! Edele, manmoedige
grijsaard! Dierbare CHASSÉ! Gij verdient de geheele
achting van *Nederland*; gij waart het, die het too-
meloos oproer het eerst breidelde en palen zetten.
De angst, die het zuchtend Vaderland, door het voort-
hollende geweld, dreigde te verslinden, werd door u
tegengehouden, werd door u verdiend gestraft; en
ruimer ademde het Nederlandsche hart, want gij
waakte voor onze dierbaarste belangen. Ontvang' de
innigste overtuiging van onze dankbare gewaarwor-
dingen voor u!

Noemt nog het Hollandsch hart, met innig zielsgenoegen,
Den eersten WILLEMS naam, die voor 's lands heil bleef
(zwoegen;

Voor onze vrijheid streed, en *Spanjes* dwang verwon!
Praalt FREDRIK HENDRIKS naam, aan onze gloriezon!
Kan MAURITS heldendaân, nog onze ziel behagen!
Blijft RUITERS edle naam, elks achting opgedragen;
En, roemt het vaderland op helden zonder tal,
Wier kloekheid in den strijd, den vijand bragt ten val!
Bij deze edle rei, moog ook uw naam thans pralen,
CHASSÉ, die zoo den smaad ten duurste liet betalen,
Den trots van 't Belgenrot, deed zinken in hun vaart,
En dondrend hen bewees, dat niets de woede spaart
Van Hollandsch fiere leeuw, door moedwil aangesteken,
Wanneer hij, lang getergd, zijn smaad en hoon komt wre-
(ken.

Zoo lang het vaderland zijn groote mannen roemt,
Zal ook uw moed en trouw, bij hunnen, zijn genoemd;
Gelijk der vaders daân, steeds wordt bij ons geprezen,
Zoo zal uw roem, de lof, van later telgen wezen;

En 't vaderland steeds fier, op haren heldenstoet;
 Noemt ook CHASSÉ met lof, wiens trouw haar heeft be-
 (hoed.

Zoo had dan de moed en trouw onzer dapperen, het Brabandsch rot eindelijk tot staan gebragt, en hen onderwerping en gedweeheid geleerd. Wel is waar bleven zij niet bij de gemaakte overeenkomst, en lieten bij elk voorval hun laag karakter blijken; maar den angst, door citadel en vloot hen ingeboezemd, deed hen met huivering aan den dag van 27 October denken. Den 20 December liep Z. M. Corvet, de *Komeet*, door storm gejaagd, gevaar van te stranden, en reeds maakte het graauw zich gereed om het schip aan te vallen, (hetgeen echter niet strafeloos zoude geschied zijn) toen nog gelukkig bij tijds een anker heeft gehouden. Verwaten volk! hebt gij nog niet genoeg ondervonden, hoe de Hollander weet te straffen? wee u, zoo uw slechtheid zijn geduld andermaal te veel tergt! Den 11 Januarij 1831, wilde een met koren geladen schip, niet aan de orde als naar gewoonte voldoen, om aan een der kanonneerbooten te komen, waarop dadelijk een kanonschot gelost werd, hetgeen een huis aan de kade trof; dadelijk zond de regering van *Antwerpen*, om voldoening aan onze vloot te verschaffen; het vaartuig moest blijven liggen om aan de verordening te voldoen: want de stad vreesde eene nieuwe tuchtiging. Twee dagen na dit voorval, hadden de Brigands uit de stad, des avonds laat, de vrijheid gebruikt, om zee-ammunetie-wagens die nog sedert het bombardement op de Esplanade stonden, van daar weg te halen; doch de generaal CHASSÉ heeft zich daarover dadelijk geadresseerd, en zij hebben de wagens weder op dezelfde plaats moeten zetten, van waar zij ze weggenomen hadden. Zoo ondervonden zij bij aanhoudendheid, dat Hollandsch leeuw nooit slaapt waar hij zijn regt moet verdedigen, en echter waagde hun-
 ne

ne barbaarschheid, om zelfs het ongeluk niet te sparen. De dag van 5 Februarij zag hunne geschiedenis zich schandvlekken, door eene daad van het snoodste verraad, en van de grootste onmenschelijkheid.

De kanonneerbóóten, welke voor het drijfj's gedwongen waren geweest, zich op den Vlaamschen wal in veiligheid te stellen, hadden in den morgen van 5 Februarij met het hooge water, order bekomen wederom hunne posten te hervatten; de schielijk opgekomen N. Westelijke wind was oorzaak dat de kanonneerboot N°. 2, onder bevel van den echt vaderlandschen onverschrokken VAN SPEIJK, van zijnen post bij *Austruweel* driftig geraakte; hij poogde andermaal onder zeil te komen, dan daar zijn vaartuig twee herhaalde keeren weigerde te wenden, kwam hij op den lager of Antwerpschen wal aan den grond; dit was cirka 10 uren.

Onmiddelijk kwam eene groote menigte volk op den boot af, reeds waren zij dezelve genaderd, en beënterd, en eischte, dat zich de bevelhebber zoude overgeven, en zijne papieren laten zien; toen de jonge brave held, geenen uitweg meer ziende, om tegen het lage gespuis, die reeds bezig waren de onbezoedelde Vaderlandsche Vlag, naar beneden te rukken, hunnen aanvoerder antwoordde: « Ik zal ze gaan halen!» Naar beneden gaande, bemerkte de officiersjongen, dat zijn heer bewegingen naar de kruidkamer maakte, en sprong onder de uitroep: « o God! mijnheer steekt het « kruid in den brand!» over boord, waarin hij door nog anderen gevolgd werd, en de smaad door de Belgen de Hollandsche Vlag aangedaan, werd schrikkelijk gewroken, want, zij rees met vriend en vijand, in de lucht!

De Generaal VAN DER SMISSEN, kommandant der vijandelijke stad, was bekend met de gevolgen, die eene dergelijke overrompeling na zich zoude slepen, want toen op den 20sten December het Korvet *de Komeet*, door stormweder tegen den wal dreef, en die Generaal den kommandant der zee-

magt te kennen gaf, hem bij die gelegenheid te hebben verplicht, betuigde de Kapitein-Luitenant koopman hem schriftelijk, dat, indien het gespuis de verregaande vermetenheid had durven ondernemen, dien bodem aan te randen, zijne orders alsdan zoodanig waren gegeven, dat het tienmaal meer Belgen, dan Hollanders zoude hebben gekost; en evenwel dorsten zij thans het onderstaan, dit kleiner vaartuig aan te randen; maar hebben gevoelig de overtuiging gezien, dat geene woordenschermutseling, maar daden het karakter kenschetsen van hen, die door eenen beminnden Koning, door een dierbaar Vaderland, gesteld zijn de eer der Vlag, de vrijheid hunner medeburgers te verdedigen.

Gaf de brave VAN SPEIJK, en al de bij hem dienende manschappen, in het gevecht van 27 October, l.l. blijken hunner dappere koelbloedigheid; hebben zij sedert de grootste standvastigste onverschrokkenheid aan den dag gelegd, den dag van 5 Februarij, heeft hen in de geschiedenissen der wereld vereeuwigd. De dankbaarheid hunner Landgenooten, de tranen hunner betrekkingen, verzellen die braven naar de gewesten der onsterfelijkheid!

Ja, dierbaar Vaderland! uw krijgsgroem is hersteld!
 De zee tuigt van uw daân, zoowel als 't oorlogsveld!
 Wie waagt het thans den leeuw moedwillig aan te randen?
 Hij wreekt gewis dien hoon met schergewette tanden,
 Verdedigt zich met kracht, vreesst voor gevaar noch nood,
 En, eer hij banden duldt, kiest hij veeleer den dood.
 Zoo, braveheld VAN SPEIJK, hebt gij roemruchtig 't leven,
 Tot fnuiking van 't geweld, manmoedig prijs gegeven,
 Aan 't lieve Vaderland; uw trouw heeft klaar getoond,
 Dat nog der vaders moed, in 't Hollandsch harte woont.
 Zou zich het domste volk niet waardiger betoonen,
 Den nood geen hulpe biën, en 't ongeluk verschonē?

O,

O , Belg ! tot eenwge smaad , wijst u 't gedenkboek aan ,
 Hoe dat gij wreed van aard , den nood nog kon verraân ;
 Maar eenwig zal haar taal van uwen moed gewagen ,
 VAN SPEIJK , wiens edle daad elks achting weg mogt dra-
 (gen ;

Gij toonde door dit feit , waar trotschheid van verstomt ,
 Dat gij den dood liefst kiest , eer ge u voor slaven kromt . †)

Aanhoudend moest de brave CHASSÉ , zich bemoeien met de Antwerpenaren , die steeds aan versterkingen werkten , en gedurig het ontzag voor den vloot braveerden ; maar ook gestadig moesten zij bevinden , dat zij onder de magt der Hollanders waren , die hunne laffe gedragingen steeds wisten te snuiken . In de maand Mei , bedreigde hen weder eenen nieuwen aanval . De Generaal CHASSÉ had zich verplicht gezien , de sterkens *St. Laurent* en *Kiel* te doen bezetten ; dit werd euvel door hen opgenomen , en zij durfden te eischen , dat de troepen teruggetrokken werden , of anders dat zij gewapenderhand hen hiertoe zoude noodzaken . Zonder antwoord af te wachten , vielen zij met een levendig geweervuur onze troepen aan , doch werden zoo ontvangen , dat zij met verlies van vier dooden moesten afstrekken . De geestdrift op de Citadel en op de schepen was boven alle beschrijving groot , en herhaalde donderende Hourah's verkondigden de Belgen , dat alles in gereedheid en vol vuur was , om de maanden lang verkropte spijt lucht te geven . Naderhand is deze aanval op de sterkens weder herhaald ; bij welke gelegenheid de Belgen de stoutheid , of vermetenheid gebruikten ; een Belgisch vaandel voor het front van onze troepen te planten , bezigende hierbij allerlei scheldwoorden tegen de onzen . Dit kon een HENDRIK VAN

---

†) Het best gelijkend potret van VAN SPEIJK met toepasselijke alg. ric , heerlijk gegraveerd , is bij de uitgevers , van dit werkje , mede te bekomen .

VAN LEUVEN, Amsterdammer van geboorte, niet langer aanzien. Hoewel werkende, boven op de *caponnière*, springt hij, in zijn bloote hemd, ontstoken in woede, over de aangedane hoon, van de hoogte naar beneden, en over de borstwering; loopt brieschende van granschap op de beledigers aan, welke terugdeinsden: hij grijpt de vaan, scheurde dezelve met zijne tanden aan stukken, wierp de flarden weg, en keerde naar zijne werkzaamheden terug, die weder bedaard hervattende. Dit geschiedde in het aanzien van meer dan 500 Belgen.

Ja! zoo wordt uw smaad gewroken,
 Aangeboden vaderland!
 't Heldenhart, wordt fel ontstoken,
 Zoo uw eer wordt aangerand;
 Beev' vrij, beev' terug, ontzinden;
 Voor den innig wel beminden,
 Voor den aangeboden Vorst;
 Voor het dierbaar erf der vaders,
 Geeft een elk zich feil; u nadren,
 Stoot u 't moordstaal in de borst:
 Leer hier volk, zoo woest, zoo blind,
 Hoe men 't vaderland bemint.

Steeds gingen de Belgen voort, met werken van aanval tegen de citadel op te rigten; maar eene bepaling van den Baron CHASSÉ, dat, zoo zij niet des middags ten zes uren, met alle werken van aanval ophielden, het geschut van het kasteel dezelve vernietigen zou. Hier was gehoorzamen voor hen weer nooddwang; zij staakten de werken, want Vloot en Kasteel waren in geduchte gereedheid. Na hen dus weder te regt gesteld te hebben, en al hunne pogingen tot aanval weder vernietigd ziende, vaardigde onze Generaal eene dagorder aan de troepen en de
sche-

schepelingen uit, waarin hij hen dus aansprak, « Vaart » zoo voort mijne krijgsbroeders; laat moed; trouw » en gehoorzaamheid uwe geleiders zijn; *Nederland* » heeft het oog op u gevestigd, en ik durf u verze- » keren, dat, wanneer, bij eenen vijandelijken aan- » val, elk uwer zinnen pligt betracht, eene onsterfe- » lijke roem uw deel zal zijn. »

Den 14 Junij, hebben de Belgen zeer vroeg in den ochtend van dien dag, wederom begonnen eene menigte gewerschoten tegen de citadel te lossen. Hoe zeer daarmede vrij lang is voortgegaan, heeft de bezetting van het kasteel daarbij geen verlies geleden; maar de Generaal CHASSÉ, heeft van zijnen kant, door de meest bekwame Schutters, met buksen op den vijand doen schieten, en wel, met het beste gevolg: want een vijftiental dooden werden te *Antwerpen* binnengebragt. Ook hebben de Belgen, op de Kanonneerbooten, en op het Vlaamsche hoofd geschoten; maar twee kanonschoten op de verzamelde buksenschieters gelost, hebben hen spoedig uit elkander gejaagd.

En zoo zijn wij tot den oogenblik gekomen, waarop schrik en ontsteltenis, de gemoederen der Antwerpenaren weder geheel hebben ingenomen. Den 1sten Augustus, kondigde de Generaal CHASSÉ opzegging der wapenstilstand aan, die den 4den zoude eindigen. Angst en vrees, dreven de verschrikte inwoners op de vlugt; de Kommandant, zocht onzen Generaal op te dringen, om de stad te sparen, moettende men die als onzijdig aanmerken. Maar het antwoord, donderde hen ontzettend in de ooren: » Hoe kan ik eene stad eerbiedigen, die gestaág hare ontrouwheid ge- » toond heeft? heeft men niet vloot en citadel, gesta- » dig met werken van aanval bedreigt? Bij den min- » sten aanval van uwe zijde, of andere voorkomende » omstandigheden, die den aanval ten behoeve van » des Konings dienst mogten vereischen, zal ik de » middelen die ik in mijne magt heb aanwenden, om » de stad aan te vallen; en geene bedreiging zal mij
« we-

• wederhouden, overeenkomstig alle krijgswetten, en
 • de bijzondere omstandigheden, daartoe in dit geval
 • betrekkelijk, er gebruik van te maken." Het fort
St. Marie, werd door onze schepelingen en solda-
 ten stormenderhand genomen; ook *Calloo* werd ver-
 overd: en de Post, *Pijp-Tabak* werd op de Belgen
 verwonnen. Den 5 Augustus, liet de Generaal CHAS-
 sé eenen uitval doen, en al de werken, die tegen de
 Citadel waren opgerigt, werden vernietigd. 17 stuk-
 ken kanon, 25 houwitsers; en 3 mortieren werden
 vernageld. Zoo toonde het lang gesarde geduld, hoe
 het zich wreken, en ontzag inboezemen kan; want
 de grootste verslagenheid heerschte in *Antwerpen*.
 Eere aan de helden die ook hier, als in de velden
 voor *Hasselt* en *Leuven*, Neerlandsch krijgsoeroem
 hebben gestand gedaan! Hunne gedragingen zullen
 ook hier, de achting van *Oud-Nederland*, tot het
 laatste nageslacht blijven wegdragen; want ook hier
 was hunne moed en trouw, de voormuur van de ze-
 kerheid des Vaderlands!

Antwerpen, een der aanzienlijkste steden van *Bra-
 band*, ligt aan de *Schelde*, die hier ongemeen breed
 is, achttien uren van zee, dat haar zeer geschikt
 voor den koophandel maakt; de stad ligt 30 uren van
Amsterdam, tusschen *Mechelen*, *Brussel*, *Leuven*,
Gent en *Breda*. In de 16de Eeuw was zij door hare
 nitmuntende haven aan de *Schelde*, die de grootste
 schepen in grooten getale kan bergen, daar de rivier
 bij 't laagste water 20, en bij het hoogste 40 voeten
 diep is, de eerste koopstad van *Europa*, en telde
 200,000 inwoners, waaronder 300 kunstschilders en
 124 goudsmeden. Dagelijks voeren er ten minste 500
 schepen af en aan; men zag er soms met éénen vloed
 400 aankomen, en 2500 te gelijk voor de stad liggen.
 Nog kwamen er dagelijks 200 geladene karren aan de
 stad, (behalve de Duitsche en Fransche vrachtwagens) en
 500 rijtuiggen van vermaak. De stad zette jaarlijks niet
 minder dan 500 millioenen om, en betaalde twee mil-
 lionen aan belastingen op den koophandel. Dan, de
 verdrukking door de Spaansche regering, de burger-
 oor-

oorlogen, de schrikkelijke plundering door de Spanjaarden op den 4, 5 en 6 November 1576, welke aan 10000 menschen het leven kostte, en waarbij 500 huizen in den asch gelegd werden, hetwelk alleen op eene schade van 6 millioen begroot werd, en vooral de overgave der stad aan den Hertog van *Parma* in 1585, die bijna alle Protestanten van daar naar *Holland* deed verhuizen, en de zee, waarvan alle toegangen in handen der Staatschen waren, voor haar sloot, — alle deze rampen te zamen hebben die stad geheel in verval gebragt, wordende de sluiting der *Schelde* door den Munsterschen vrede van 1648 derwijze bekrachtigd, dat alle zeeschepen eerst in *Holland* moesten last breken, en van daar de lading op kleine schepen naar *Antwerpen* mogt worden overgebragt. Sedert is het getal harer inwoners allengs tot tusschen de 50 en 60,000 verminderd. Bij deze stad is een Kasteel, in den vorm van een' regelmatigen vijfhoek, door den Hertog van *ALVA* in 1568, ter breideling der misnoegden aangelegd, aan de zuidzijde bij de *Schelde*. (Duchtig hebben zij van de Hollanders, van dit Kasteel thans, geregte straf van meeneed en verraad ontvangen) De stad zelve in de gedaante eener halve maan gesticht, is eene sterke vesting. In dezelve telt men zeven poorten, 70 bruggen, 22 pleinen en 212 straten. Het stadhuis, een trotsch hardsteenen gesticht, met marmeren kolommen, 250 voeten lang, werd, na den brand van 1576, in 1581 schooner herbouwd; het staat aan de groote Markt. De Beurs, werd ten tijde van *Antwerpens* grootsten bloei, in 1531 opgetrokken, en was toen de prachtigste en meest bezochte in *Europa*; de Beursen van *London* en *Amsterdam* zijn naar haar model gebouwd. Zij is 180 voet lang, 140 breed, rust op 43 pijlaren, heeft twee torens, en vier ingangen. Onder de kerken munt die van *Onze Lieve Vrouw*, de hoofdkerk der stad, bijzonder uit; men heeft 84 jaren daaraan gebouwd, en zij heeft 230 booggewelven, door 125 zuilen ondersteund, had voormaals 32 altaren, en is 500 voeten lang, en bijna half zoo breed, De toren dezer kerk is 466 voeten hoog. *Ant-*

Antwerpen heeft eene menigte beroemde mannen in onderscheidene vakken opgeleverd, waaronder het voldoende zal zijn, den aardrijkskundigen ABRAHAM ORTELIUS en de drukkers PLANTIJN en MORETUS, in de zestiende eeuw, den geschiedschrijver EMANUEL VAN MEETEREN, den oudheidkundigen JANUS GRUTERUS, en vooral de onvergelykelijke schilders, P. P. RUBBENS en A. VAN DIJK, waarvan de laatste in portretten misschien zijne wedergade niet heeft gehad, en DAVID TENIERS, voor vrolijke stukken, allen in de aanvang der zeventiende eeuw, op te noemen.

Het is dan bij deze stad, dat zich de roem van vroegere dagen, ook op het sterkste, voor het dierbare *Nederland* heeft doen uitkomen; en schoon het tijdstip nog niet daar is, waarop men de geheele afscheiding van het land der beroerten, als bewerkstelligt mag beschouwen, en dus onze krijgsmagt, daar, het oproer als nog in bedwang houden moet, zoo hopen wij echter dat dien oogenblik spoedig mag aanbreken, opdat zich Hollands nijverheid, weder als in vorige dagen, moog' ontwikkelen en het Vaderland eens de vruchten mag smaken, van hare trouwhartige offeringen, en van den betoonden moed harer helden.

Keer spoedig blijde tijd, keer lang gewenschte vrede!
 Breng bij de rust van 't hart, ook uwen zegen mede!
 Dat 't oorlogstuig, dat 't zwaard weér in de schede rust,
 En blijde voorspoed weer, woont aan deez' dierbren kust!
 Opdat een elk zich blijd' in uw genot verkwikken!
 De maagd voor haren held, mag versche bloemen schikken;
 De moeder weér haar zoon mag drukken aan haar hart,
 Door wiens te lang gemis, haar ziel leed bittre smart.
 Keer vrede blij genot, tot onze haardstee weder!
 Zoo leggen wij het zwaard, aan u geheiligd neder.
 Zoo bloei in vrenge weér, den aangebeden grond,
 Waar 't Hollands waardig hart, zijn grootste heil op vond!
 Dat dan den dierbren Vorst, met zijn beminde zonen,
 In 's lands geluk verheugd, volzalig bij ons wonen;
 En 't Nederlandsche hart, hun braafheid zij gewijd,
 En elk hun liefde roem! Keer spoedig blijde tijd!

annen in
r het vol-
AM ORTE-
n de zes-
VAN ME-
en voor-
en A. VAN
hien zijne
as, voor
ventiende

oem van
het dier-
choon het
cheele af-
werkstel-
t, daar,
oo hopen
breken,
brige da-
eens de
rige op-
helden.

e vrede!
n mede!
ede rust,
ren kust!
kken!
shikken;
r hart,
; smart.
er!
der.
ond,
p vond!
zonen,
yonen;
gewijd,
tijd!

Antwerpen heeft eene menigte beroemde mannen in onderscheidene vakken opgeleverd, waaronder het voldoende zal zijn, den aardrijkskundigen ABRAHAM ORTELIUS en de drukkers PLANTIJN en MORETUS, in de zestiende eeuw, den geschiedschrijver EMANUEL VAN MEETEREN, den oudheidkundigen JANUS GRUTERUS, en vooral de onvergelykelijke schilders, P. P. RUBBENS en A. VAN DIJK, waarvan de laatste in portretten misschien zijne wedergade niet heeft gehad, en DAVID TENIERS, voor vrolijke stakken, allen in de aanvang der zeventiende eeuw, op te noemen.

Het is dan bij deze stad, dat zich de roem van vroegere dagen, ook op het sterkste, voor het dierbare *Nederland* heeft doen uitkomen; en schoon het tijdstip nog niet daar is, waarop men de geheele afscheiding van het land der beroerten, als bewerkstelligt mag beschouwen, en dus onze krijgsmagt, daar, het oproer als nog in bedwang houden moet, zoo hopen wij echter dat dien oogenblik spoedig mag aanbreken, opdat zich Hollands nijverheid, weder als in vorige dagen, moog' ontwikkelen en het Vaderland eens de vruchten mag smaken, van hare trouwhartige offeringen, en van den betoonden moed harer helden.

Keer spoedig blijde tijd, keer lang gewenschte vrede!
 Breng bij de rust van 't hart, ook uwen zegen roede!
 Dat 't oorlogstuig, dat 't zwaard weêr in de schede rust,
 En blijde voorspoed weêr, woont aan deez' dierbren kust!
 Opdat een elk zich blijd' in uw genot verkwikken!
 De maagd voor haren held, mag versche bloemen schikken;
 De moeder weêr haar zoon mag drukken aan haar hart,
 Door wiens te lang gemis, haar ziel leed bitter smart.
 Keer vrede blij genot, tot onze haardstee weder!
 Zoo leggen wij het zwaard, aan u geheiligd neder.
 Zoo bloei in vrengde weêr, den aangebeden grond,
 Waar 't Hollands waardig hart, zijn grootste heil op vond!
 Dat dan den dierbren Vorst, met zijn beminde zonen,
 In 's lands geluk verheugd, volzalig bij ons wonen;
 En 't Nederlandsche hart, hun braafheid zij gewijd,
 En elk hun liefde roem! Keer spoedig blijde tijd!